

Granskning av riktade statsbidrag

Rapport

Region Dalarna

KPMG AB

2022-01-17

Antal sidor 11

Region Dalarna
Granskning av riktade statsbidrag

2022-01-17

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	2
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Generellt avseende Region Dalarnas ansökningar om riktade statsbidrag	4
3.2	Anvisningar för hantering av riktade statsbidrag	4
3.3	Ansökningar och prioriteringar i förhållande till beslutade mål och styrande dokument	7
3.4	Rekvisition och redovisning	8

1 Sammanfattning

Vi har av Region Dalarnas förtroendevalda revisorer fått i uppdrag att granska rutiner för riktade statsbidrag. Granskningen ingår i revisionsplanen 2021.

Granskningen syftar till att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt att regionens arbete med riktade statsbidrag inom hälso- och sjukhusområdet tar sin utgångspunkt i beslutad inriktning för regionens verksamheter avseende hälso- och sjukvård och att det finns resurser och kunskap i arbetet som medför att regionen får maximal effekt av ansökta riktade statsbidrag.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att rutinerna för riktade statsbidrag är relativt goda och att rutinerna är kända av verksamhetsansvariga och verksamhetsekonomer/controllers.

Granskningen visar att det saknas dokumenterade rutinbeskrivningar för hanteringen av riktade statsbidrag förutom vad gäller bokföring i samband ansökan av bidrag till finansförvaltningen. Vår bedömning är att rutinerna dock är kända ute i verksamheten och att man har löpande dialog med samordnaren. Ansvariga ute i verksamheten har stort förtroende för samordnaren och att hon har den kunskap för hanteringen av bidragen som krävs. Den sammanställning som upprättas i Excel över aktuella bidrag, som ska hållas uppdaterad, bör innehålla likartad information oavsett överenskommelse eller delprojekt och innehålla information som är avstämningsbar mot redovisningen.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi regionstyrelsen att:

- Att rutinbeskrivning upprättas för hur arbetet med de riktade statsbidragen ska bedrivas av samordnare och verksamhetsansvariga.
- Att det utses en ersättare till samordnaren som är insatt i rutinerna för de riktade bidragen.
- Att det förtydligas vilka uppgifter som ska redovisas i det gemensamma dokument som upprättas för de riktade statsbidragen så att informationen blir tydlig för alla användare.
- Att intäkterna för de riktade statsbidrag även i den externa redovisningen redovisas med de belopp som ianspråktagits och inte med 1/12 per månad under året.
- Säkerställa att kontaktpersonen har kännedom om även hur ekonomin för projekten hanteras för att säkerställa att kontaktpersonen har kännedom om inte bara utfallet i verksamheten utan även ekonomiskt utfall.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Region Dalarnas förtroendevalda revisorer fått i uppdrag att granska rutiner för riktade statsbidrag. Granskningen ingår i revisionsplanen 2021.

Region Dalarnas förtroendevalda revisorer har bedömt att det kan finnas risk att regionen söker de riktade statsbidrag som finns att söka utan att ta hänsyn till regionens inriktning och beslut som tagits. Revisorerna ser också en risk att arbetet

inte bedrivs med tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser och därmed att regionen inte får maximal effekt av arbetet kopplat till de riktade statsbidragen.

Region Dalarnas förtroendevalda revisorer bedömer utifrån det ekonomiska läget att en granskning av regionens rutiner inom området bör genomföras.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt att regionens arbete med riktade statsbidrag inom hälso- och sjukhusområdet tar sin utgångspunkt i beslutad inriktning för regionens verksamheter avseende hälso- och sjukvård och att det finns resurser och kunskap i arbetet som medför att regionen får maximal effekt av ansökta riktade statsbidrag.

Vi har därför granskat följande:

1. Finns dokumenterade policy, regler och rutiner för ansökan av riktade statsbidrag och hur policys efterlevs?
2. Säkerställer regionstyrelsen att ansökningar och prioriteringar avseende statsbidrag är i linje med av regionfullmäktige beslutade mål och andra styrande dokument?
3. Finns det kontrollrutiner för att säkerställa korrekta underlag vid ansökan om och rekvisition eller motsvarande av riktade statsbidrag och det finns uppföljningsrutiner som säkerställer att regionen får ersättning med rätt belopp?
4. Har regionstyrelsen säkerställt att det finns resurser med rätt kunskap i samband med ansökan om och uppföljning av riktade statsbidrag?

2.2 Revisionskriterier

Vi har i granskningen utgått från följande revisionskriterier:

- Lag om kommunal bokföring och redovisning, LKBR
- Rekommendationer och andra uttalanden från Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Kommunallagen kap 6 och 11
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier samt intervjuer med berörda tjänstemän.

Rapporten är faktakontrollerad av samordnare och ansvariga på finansförvaltningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Generellt avseende Region Dalarnas ansökningar om riktade statsbidrag

Det framgår av avstämningar mellan KPMG och tjänstemän på regionkontoret att regionen inom hälso- och sjukvårdsområdet ansöker om vissa bidrag, främst från Socialstyrelsen. Bidrag från SKR men även Kammarkollegiet, som baseras på befolkningsandel vid tidpunkten 1 november året innan, kräver i vissa fall att regionen rekviderar bidragen. Övriga bidrag som erhålls betalas per automatik ut till regionen. För 2021 fanns enligt uppgift följande överenskommelser om statsbidrag:

- Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården (Kömiljarden)
- Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödrahälso- och förlossningsvården
- Förstärkta insatser för kvinnors hälsa
- God och nära vård
- Uppskjuten vård
- Sammanhållen, jämlik och säker vård
- Psykisk hälsa
- Effektiv cancervård
- Civilt försvar
- Våld i nära relationer
- Utökad läkarkontakt i äldreomsorgen

3.2 Anvisningar för hantering av riktade statsbidrag

Förutom det verkställighetsbeslut som upprättades 2020 så har inga ytterligare anvisningar som beskriver hur man ska arbeta med ansökan och redovisning upprättats.

Dokumenterade anvisningar för bokföring av riktade statsbidrag finns publicerad på intranätet¹. I anvisningarna beskrivs skillnaden mellan generella statsbidrag och riktade statsbidrag samt hur bokföringen av bidragen sker i olika steg.

3.2.1 Roll- och ansvarsfördelning avseende hantering av riktade statsbidrag

Av det verkställighetsbeslut som tagits av regiondirektören 2020-03-10 framgår det att en utsedd styrgrupp är uppdragsägare för processen för riktade statsbidrag. Verkställighetsbeslutet beskriver vidare att det i själva utförandet av uppdraget ska finnas följande funktioner:

---

¹ Daterat 2019-07-05

- Styrgrupp
- Samordnare
- Kontaktpersoner

3.2.1.1 Styrgrupp

Styrgruppen består av:

- Region Dalarnas ekonomidirektör
- Hälso- och sjukvårdsdirektören
- HR-direktör
- IT-direktör
- Hälsovalschef
- Stabschef Central förvaltning
- Samordnare för statsbidrag (samordnar styrgruppen)
- Adjungerade/föredragande tjänstemän deltar vid behov.

Uppdraget innefattar att utse en eller flera kontaktpersoner/projektledare för respektive statsbidrag.

Styrgruppen beslutar kring insatser, fördela medel, rapportering och uppföljning som är relaterade till bidragen.

Styrgruppen ska även rapporterna översiktligt valda insatser och fördelning av medel till Hälso- och sjukvårdsnämnden och/eller Regionsstyrelsen.

Samtliga protokoll från styrgruppen anmäls till Hälso- och sjukvårdsnämnden och diarieförs.

Alla överenskommelser om bidrag beslutas sedan av Hälso- och sjukvårdsnämnden och sedan av Regionsstyrelsen.

3.2.1.2 Samordnare

Det finns en samordnare som skall vara den sammanhållande länken mellan styrgruppen och kontaktpersonerna ute i verksamheten. Enligt regionens anvisningar ska samordnaren bland annat:

- Handlägger beslutsärenden och kommunikation kring de riktade statsbidragen samt administrerar styrgruppen.
- Sammankallar och sköter administrationen inom styrgruppen.
- Kommunikerar med utsedda kontaktpersoner och efterfrågar aktivitetsplaner och rapportering enligt överenskommelsernas och styrgruppens krav på rapportering.
- Samverkar nära ekonomiskt ansvarig för statsbidragen på Ekonomienheten.

- Tillses att rapportering planeras till politisk nämnd enligt ovan.
- Ansvarar för att relevant dokumentation diarieförs.
- Medverkar tillsammans med ekonomiskt ansvarig för statsbidragen till revisionsuppföljning.
- Sammanfattar de riktade statsbidragens aktiviteter och resultat i en övergripande årsrapport.
- Sammankallar vid behov kontaktpersonerna för att underlätta planering och rapportering.

3.2.1.3 Kontaktpersoner

Kontaktpersonerna ute i verksamheten ansvarar för att:

- Ansvarar för att aktivitetsplan med specificerad budget inkommer till styrgruppen inom utsatt tid.
- Planerar aktiviteter och tillses att budget följs för beslutade insatser.
- Organiserar aktiviteter och arbetsgrupper ändamålsenligt och effektivt.
- Ansvarar för att rapportering enligt överenskommelsens krav till SKR eller annan myndighet fullföljs och diarieförs.
- Kommunikerar regelbundet med samordnaren.

3.2.2 Iakttagelse

Styrgruppen initierades och startade sin verksamhet i mars 2020 men samordnaren har funnits i verksamheten sedan hösten 2019. Redan när samordnaren tillsattes togs rutiner fram för att kunna hantera bidragens användande effektivt inom regionen. Dessa rutiner är dock inte formaliserade i någon rutinbeskrivning förutom den information som finns i verkställighetsbeslutet.

Enligt tjänstepersoner på regionkontoret syftar anvisningarna och rutiner till att säkerställa att Region Dalarna nyttjar bidragen ändamålsenligt. Även om det saknas mer detaljerade anvisningar för hur man ska arbeta med riktade statsbidrag uppfattar vi att de som är ansvariga för respektive bidrag ute i verksamheten väl känner till hur arbetet med styrgruppen fungerar.

Av granskningen framgår att verksamheterna, före anvisningarna togs fram, arbetat fram egna rutiner för specialdestinerade statsbidrag. Enligt intervju med företrädare för Region Dalarna innebär framtagandet av de regionövergripande rutinerna en viss justering av de arbetssätt som tidigare tillämpades.

Till den del som regionen känner till vilka statsbidrag som finns beslutade av olika ansvariga instanser som SKR, Socialstyrelsen, Kammarkollegiet m.fl. när budget beslutas, tas bidragen med i budget. Om det saknas beslut är regionen försiktig och tar inte med bidragen som en intäkt även om det är troligt att bidragen kommer att beslutas senare under året. När bidrag beslutas senare under året påverkar de i stället de prognoserna som lämnas.

Besluten om att ansöka om ett bidrag tas först av styrgruppen och sedan av hälso- och sjukvårdsnämnden. Handlingsplaner ska upprättas för respektive bidrag och sedan följas upp.

Samordnaren ansvarar för att ansöka om bidragen och har även fullmakt att som ombud för Regionen ansöka om bidragen hos Socialstyrelsen. Någon ersättare för samordnaren, som är insatt i rutinerna, och som vid dennes frånvaro finns inte utsedd. Ytterligare en person har varit insatt i rutinerna för rekvisitioner men har slutat sin anställning.

Av våra intervjuer framgår att ansvariga väl känner till styrgruppen och i flera fall hänvisar till att det är samordnaren som har kunskap om bidragen och hur ansökan och redovisning ska hanteras.

Samordnaren arbetar del av sin arbetstid med de riktade statsbidragen och övrig tid med annan verksamhet inom Hälso- och sjukvården som till finansierar samordnarens arbetstid. Under 2021 har ett projekt till viss del finansierat samordnarens arbetstid.

3.2.3 Kommentar och bedömning

Många av bidragen som erhålls har funnits under flera år och verksamheten har bra kontroll över hur bidragen ska användas och hur genomförd verksamhet återrapporteras. Verksamhetsansvariga har dock inte alltid kontroll över hur ekonomin hanteras och hur återrapporteringen sker till den centrala ekonomienheten. Detta sköts av controllers eller ekonomer. Man hänvisar också i flera fall till att det är samordnaren som har kontroll över hur projekten hanteras och hur det ekonomiska utfallet ser ut.

3.3 Ansökningar och prioriteringar i förhållande till beslutade mål och styrande dokument

3.3.1 Iakttagelser

Av våra intervjuer framgår att förvaltningarnas verksamheter håller sig uppdaterade och är angelägna om att få information avseende aktuella statsbidrag. Då bidragen i vissa fall blir kända för regionen och verksamheten sent, dvs i nära anslutning till utbetalning eller efter att budget för året har beslutats, kan det vara svårt att planera för insatserna. Bidragen beslutas också i vissa fall för kortare perioder vilket gör det svårt att anpassa verksamheten enbart för det specifika projektet eftersom man inte vet om bidragen återkommer eller inte.

Exempelvis har det förekommit att personal har anställts på medel från riktade statsbidrag utan att det har funnits en plan för hanteringen efter bidragsperiodens slut då personalen funnits kvar i anställning och därför behövt finansieras genom andra medel. Enligt intervjuer ställer nu styrgruppen större krav på tydliga planer vid ansökningar, framförallt om det avser anställningar och investeringar. För att säkerställa att ansökningar sker i enlighet med beslutade mål och styrande dokument anser intervjuade det vara av vikt att verksamheterna ständigt hålls informerade av ansvariga för hanteringen på respektive förvaltning.

I verksamheten förekommer det att man har en intern budget för hur man ska arbeta med själva projektet vilken inte är sammankopplad med den budget som beslutats av regionstyrelsen. Det förekommer även att man internt förutsätter att det kommer att utbetalas ett bidrag genom underhandskontakter med tex SKR och att man i budget tar hänsyn till det även om bidraget inte finns med i verksamhetens budget.

Styrgruppen får löpande information om de riktade statsbidragen och är den instans som tar beslut om insatser och budget. Styrgruppen rapporterar därefter till Hälso- och sjukvårdsnämnden och/eller till Regionstyrelsen över vilka insatser man valt att arbeta med och vilka medel som tilldelats.

Övervägande delen av de överenskommelser om insatser som genomförs ingår i regionplanen och därmed också i regionens ordinarie verksamhet.

Handlingsplaner ska upprättas för den verksamhet som ska bedrivas med hjälp av de riktade bidragen. Detta arbete är under utveckling och är också beroende på vilket bidrag handlingsplanen avser. I de fall bidragen avser flera olika insatser har verksamheten ibland svårt att sammanställa en samlad handlingsplan vilket i stället görs av samordnaren. Man får skilja på de handlingsplaner som ska redovisas till styrgruppen för beslut och de handlingsplaner som ska skickas in till tex SKR.

3.3.2 Kommentar och bedömning

Genom att det är styrgruppen som har ansvaret för de riktade statsbidragen och får detaljerad information om vilken verksamhet som ska genomföras samt hur erhållna bidrag påverkar den budgeterade verksamheten är vår bedömning att man har god insyn i att statsbidragen överensstämmer med regionens inriktning.

Upprättandet av handlingsplaner följer i de flesta fall en upprättad mall som delges samordnaren.

3.4 Rekvisition och redovisning

3.4.1 Iakttagelser

För de bidrag regionen ansöker om erhålls enligt uppgift en lista från staten, där det framgår vilket belopp regionen är berättigad till avseende respektive överenskommelse. Medel rekvireras enligt uppgift i enlighet med tilldelad ram. Outnyttjade medel ska regionen i förekommande fall betala tillbaka senast mars kommande år. Det framgår vidare att ansökningsprocessen skiljer sig åt beroende på vilket bidrag det rör sig om. Rutinerna måste följas för att regionen ska få medel utbetalade.

När bidraget utbetalats bokförs dessa på finansförvaltningen som en skuld. Finansförvaltningen bokför 1/12 av bidragen per månad som intäkt i den externa redovisningen.

I den interna redovisningen rekvirerar verksamheterna bidragen från finansförvaltningen kvartalsvis och i samband med delårsbokslut. Rekvireringen av medel varierar mellan verksamheterna. Vissa verksamheter redovisar sina kostnader separat på olika projektnummer och rekvirerar därefter medel som motsvarar faktiska

2022-01-17

kostnader. Andra verksamheter särredovisar inte sina kostnader, främst löner, på separata projektnummer. I stället har man en intern uppföljning på verksamhetsnivå där man sammanställer vilka personer som arbetat med projekten och kan på så sätt beräkna vilka kostnader man har haft under perioden. Det kan även uppdragas i efterhand att kostnader inte redovisats korrekt på projektkoder, vilket gör att man ändå kan ansöka om ersättning utan att korrigera redovisningen.

I de fall då verksamheten inte rekviderat samtliga medel under året och bidrag inte behöver återredovisas, redovisas överskottet på finansförvaltningen. Hur ofta det förekommit, eller vilka belopp det avser, för tidigare år har inte kontrollerats. Som orsak till att inte hela intäkten för bidragen redovisas i verksamheterna, trots att man bedömer att merparten av intäkterna förbrukats, anges att man inte vill redovisa för höga verksamhetsintäkter i de fall bidragen finansierat ordinarie verksamhet.

3.4.2 **Kommentar och bedömning**

Vi kan i samband med genomgången inte bedöma om man rekviderar medel för bidragen i enlighet med villkoren då granskningen inte haft den inriktningen.

Vår bedömning är dock att det finns interna kontrollrutiner för att säkerställa att regionen rekviderar eller erhåller rätt belopp avseende riktade statsbidrag genom att samordnaren har god kännedom om respektive bidrag.

Den externa redovisningen återspeglar inte de faktiska förhållandena för redovisade intäkter under löpande år. I den externa redovisningen redovisas 1/12 av utbetalda bidrag under löpande år medan faktiska kostnader kan variera över året.

Datum som ovan

KPMG AB

Margareta Sandberg
Auktoriserad revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.